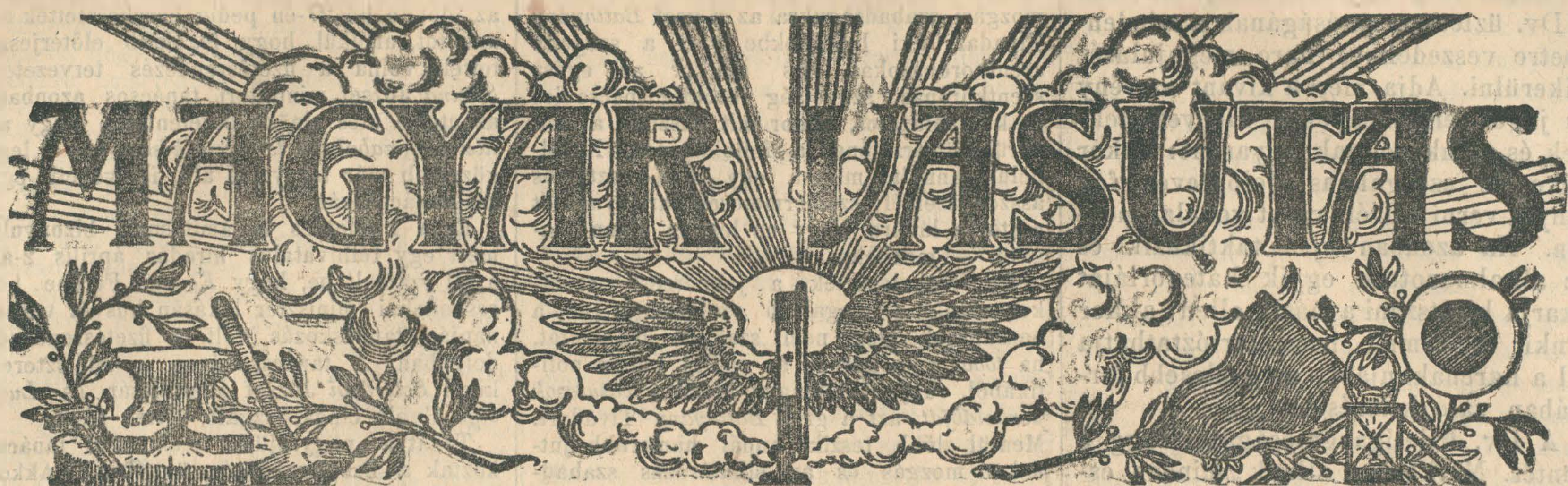

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. sz., I. em. 10,
ahová minden levél és küldemény címzendő,

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — 40 (— 80 kor.) Félévre — — — 2.40 (4.80 kor.)
Negyedévre — — — 1.20 (2.40 ") Egyes szám — — — 10 (— 20 ")
A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.

Kezdjük újra!

— A Déli vasutások mozgalmához. —

Vasárnap járt le az a határidő, amelyen belül a Dv. magyarországi üzletigazgatóságának nyilatkoznia kellett, megadja-e a március 18-án eléje terjesztett beadványban foglalt kívánságokat vagy sem. Amivel azután egyszerűs mind annak a kérdésnek is el kellett dölnie, megnyugosznak-e déli vasutas testvéreink a kapott engedményekben vagy pedig újra fölveszik-e a harc élesebb fegyvereit és folytatják ebben a formában a küzdelmet mindaddig, amíg teljes és osztatlan a győzelem.

A válaszadásban ezuttal pontos volt az üzletigazgatóság. A terminus lejártá előtt megkapta az országos szervező-bizottság az igazgatóság választ, amely részletes, terjedelmes és egy egész kocsialjra való nyomtatott és írott melléklettel volt felszerelve.

Egyéb dicsérni való azonban már nem akad ezen a mértfüldes válaszon. Mert nagy ugyan a terjedelme, de annál soványabb a tartalma. A Dv. kinevezett alkalmazottai részére kért javítások közül egyetlenegy sem teljesít. Még azok vitatásába sem bocsájtja. Röviden kijelenti az üzletigazgatóság válasza, hogy a kinevezettekéről most nincs szó. A sorok között (és a szóbeli nyilatkozatokból) az olvasható, hogy a kinevezettek békés, nyugodt emberek, akik nem lázonganak és nem követelődznek, tehát nem is kapnak semmit.

A munkásoknak már adtak valamit. Szó sincs róla: nem is egészen jelentéktelen engedményeket. Egyes szolgálati ágaknál még elfogadható törlesztésnek is lehetne tekinteni ezeket az engedményeket. Azonban több más szolgálati ágnál igen silány az, amit az üzletigazgatóság ad. Másoknál ismét olyan bizonytalan keretek között mozog, olyan határozatlan lejárati ígéret csupán, vagy pedig annyira véletlennek és a változó jóakarataknak szolgáltatja ki a munkások kérését, hogy teljességgel elfogadhatatlan. Hogy csak egy példát említsünk,

több munkaágnál nagyobb akkordot helyeztek kilátásba, de az akkordárak megfelelő emelését nem biztosították. Mit ér tehát az ilyen javítás, amit azután egy tollvonással meg lehet semmisíteni? Szóval: *valamit* kaptak a munkások, de nem annyit, amennyit követeltek és még kevésbé *eleget*.

De ha a Dv. munkások minden követelése teljesült is volna, a válaszbán nem nyugodhatna bele a szervezet, mert a munkások teljes szolidaritást vállalnak a kinevezettekkel.

Megvannak arról győződve a Dv. munkások, hogy a kinevezettek nagy többsége is együtt érez velük és csak a „vezérek” gyávasága és romlottsága, a Batthyányiak és Pető Tivadarok árulása és hitszegése adott az üzletigazgatóságnak alkalmat és bátorságot arra, hogy ilyen kurtán-furesán bánjon a kinevezettekkel.

A mozdonyvezetők kibérelt elnöke és a szentkoronások együgyű fővezére cserbenhagyhatják és elárulhatják a Dv. kinevezettek érdekeit, a szervezett vasuti munkások és az országos szervező bizottság nem hagyja őket cserben. És ha a legkecsesgtöbb engedményeket ígérné is az üzletigazgatóság a munkásoknak, ezek addig le nem teszik a fegyvert, míg a kinevezett testvéreiket is hozzá nem segítették jogos és követeléseik győzelméhez.

Ilyen körülmények között a Dv. üzletigazgatóságának a válasza nem jelent egyebet, mint az új harc kezdetét. A választ nem lehet kielégítőnek elfogadni, folytatni kell tehát az élesebb küzdelmet mindaddig, míg kedvező és elfogadható megegyezés nem biztosítja hosszabb időre a békét.

Mindennek teljes tudatában, az országos szervező bizottság még egy *utolsó* kísérletet tett, hogy a konfliktust megelőzze. A szervező bizottság nem tartja célnak a mindenáron való harcot, hanem a vasuti alkalmazottak helyzetének minden áron való javítását. És ha a harc kikerülésével lehet a vasutasok helyzetén lendíteni, azt a szervező bizottság csak örömmel fogadja és tőle telhetőleg iparkodik előmozdítani.

Evégből a vasuti munkások országos szervező bizottsága *kedden délután* a következő levelet intézte a Dv. magyarországi üzletigazgatósághoz:

Tekintetes Üzletigazgatóság

Budapest.

A március hó 18-án beadott emlékiratunkra e hó 1-én adott válasza a tek. üzletigazgatóságnak *nem elégíti ki az alkalmazottakat* egyrészt azért, mert a kinevezettek vonatkozólag még ígéretet sem tartalmaz, a munkásokra vonatkozólag pedig nagyrészt csak ígéretet nyújt, ahol pedig konkrét formában javítást helyez kilátásba, ott az jelentékenyen alatta áll az idézett emlékiratunkban foglalt kívánságoknak.

Legnagyobb sajnálatunkra ennek következtében *nincs módunkban konstatálni a békés megegyezést*. A felelősséget jó eleve elhárítjuk magunkról, mindazonáltal még egy *utolsó kísérletet* teszünk arra, hogy a tek. üzletigazgatóságnak módjában legyen a bekövetkezendő konfliktusnak elejét venni.

Hogy minden bonyolult és szövevényes számítást és hosszabb tanulmányozást feleslegessé tegyünk, a következő 2 pontba foglaljuk össze az alkalmazottak kívánságait:

I. A kinevezettek részére.

Minden kinevezett 1907 április 1-től egy *rendkívüli előléptetésben* részesüljön, anélkül, hogy ez a rendes várakozási időt érintené. Az előléptetésnél a várakozási idő az altisztek és szolgák részére egy évvel megrövidíthetőség.

II. A munkások részére.

Minden kézműves és nem kézműves munkás részére legalább **20% béremelés** és az egyezményes munkáknál az **árak 20% felemelése**.

Minden munkásnak, akinek napibére a 20% béremelés dacára 2 kor. 40 fillért nem éri el, annak egészítettessék ki a napibére legalább 2 kor. 40 fillérre.

Miután ezen kívánságoknak teljesítése, mint már említettük, semminemű külön tanulmányozást és hosszadalmas számítást nem igényel, hanem csupán jóakaratot és belátást, kérjük a tek. Igazgatóságot, hogy eme beadványunkra, a beadástól számított **48 órán belül** méltóztassék választ adni, annál is inkább, mert a *Déli vasut alkalmazottainak a hangulata hosszabb terminust nem tesz lehetővé*.

Teljes tisztelettel
a Vasuti Munkások Országos
Szervező Bizottsága.

Tehát még egyszer módjában van a Dv. üzletigazgatóságának a mindenestre veszedelmes harc megújulását kikerülni. Adja meg a kívánt szerény és jogos eredményeket kinevezetteknek és munkásoknak egyaránt: akkor béke és szorgalmas dologtevés fog tanyát verni a Déli vasut vonalain mentén. Ha azonban njra taktikázik és az alkalmazottak egyik kategóriáját akarja kijátszani a másik ellen: akkor senki és semmi nem tartóztathatja fel a harcnak újabb, még élesebb formában való kitörését.

A Dv. üzletigazgatóságától függ a döntés. Mi készen állunk minden eshetőségre. A békés megegyezést fogadjuk, de ha a harcot kényszerítik ránk, az elől sem térünk ki.

Megújult a passzív rezisztencia.

A Dv. üzletigazgatóságának rövidlátó és garaszkodó politikája máris megtermette a gyümölcseit.

Táviratban értesítenek bennünket, hogy **Zágrábban és Sziszeiken megújult a passzív rezisztencia.** A szerda déli tehervonat Zágrábból már a passzív rezisztencia jegyében indult el.

Ajánlatos lesz, ha a Dv. üzletigazgatósága gyorsan meggondolja a dolgot, mielőtt teljes erővel megindul a küzdelem.

A déli vasutasok harcával áll egyébként összeköttetésben a következő megbotránkoztató eset, amely *Dovcsák Antal* munkástársunkkal *Nagykanizsán* történt:

A Vasuti Munkások Országos Szövetsége hivatalosan kiküldötte *Dovcsák Antalt* a nagykanizsai helyi csoport megvizsgálása céljából Nagykanizsára. Váratlanul abban a szerencsében részesült, hogy a nagykanizsai rendőrség főkapitányához *idézést kapott*. Megjelent. Kihallgatták, kicsoda, micsoda, hol született, volt-e katona stb. Erre a rendőrkapitány végzést olvasott fel előtte, mely szerint őt Nagykanizsa város területéről kitélték.

— Miért? — kérdezte *Dovcsák* elvtárs az indok nélküli végzés hallatára.

— *Belügyminiszteri rendelet alapján.*

Az iratoknál ott feküdt a *Vasuti és Hajózási főfelügyelőség megkeresése is.*

A fenyegető passzív rezisztencia ellen tehát működésbe hozták a hirhedt magyar rendőri és csendőri gépezetet. A Vasuti és Hajózási főfelügyelőség pedig — ez a tiszteletreméltó állami testület — *spicliszolgálatot teljesít!*

SZEMLE.

Már nem deputációznak.

A szentkoronás szövetség budapesti déli kerülete a napokban közgyűlést tartott. Olyan volt ez a közgyűlés, mint a többi hasonfajta. Egy kaptafara való valamennyi. Ezen a közgyűlésen elhangzott azonban egy szó, amely megérdemli, hogy a szűk környezet homályából a nagyobb nyilvánosság világosságát rá vessük.

Érdekes és tanulságos nyilatkozat hangzott el ugyanis azon a közgyűlésen. Amikor ugyanis a fizetésrendezést sürgető határozatot tárgyalták, azt indítványozta valaki, menesszenek monstre-küldöttséget *Kossuth Ferenchez*. Ezt az indítványt elvetették azáltal, hogy indoklással, hogy *nem deputációznak többé!*

Micsoda fellázadása az önértetnek ez!

Többé nem deputációznak a jó emberek. De mit csinálnak a deputációzás helyett?

Hiszen ólomsúlyként nehezedik önértetükre, mozgási szabadságukra az a gróf *Batthyány Tivadar*, aki bilincsekbe veri a szegény szentkoronásokat. És amikor az egész szentkoronás szövetség csontig pecsovies és kutyaalázatos, akkor mit használ a déli kerület önértetének a fellobbanása. Körülbelül annyit, mintha egy Éva-kosztümös asszonyszemély szemérmatosan harisnyakötőt csatol a lábára, hogy ne legyen olyan nagyon — meztelen.

Ha megelégtették a jobbérzésű szentkoronások a megalázó szolgásgot és a becsapások meg nem szakadó láncolatát, ha többé nem kérnek az eddigi kolduspolitikából, rugják ki maguk közül a *vasutasok porkolábját*, azt a gróf *Batthyány Tivadart*. Mentül előbb teszik, annál hamarabb jutnak a mozgás és az elhatározás szabadságához, tehát sikerekhez és vívmányokhoz. De előbb a bilincseket kell széttrönni!

A Konsum közgyűlése.

Közvetlenül lapzártá előtt jelent meg az Államvasutak alkalmazottainak 1906. évi üzletjelentése és zárószámadata. A jelentéssel — amely nem mondható minden tekintetben és teljesen kielégítőnek — a jövő számunkban részletesen fogunk foglalkozni.

Ezuttal csak annyit közlünk belőle, hogy 1906-ban a Konsum tagjainak száma 522-vel szaporodott, az üzletrészek száma a „nagy-tökések” kivonulása következtében 5.423-al apadt. Az évi forgalom 2.642.930 koronát tesz, közel kétszázezer koronával többet, mint a megelőző évben. A tiszta nyereség is emelkedett, habár csak szerényen, 43.917 koronára. De ebből az új alapszabályok szerint 15.000 korona jut az üzletrészek kamatozására, ellenben 26.429 korona visszatérítés címén a vásárló tagoknak jut. Minden vásárló tag az évi vásárlás összegének egy százalékát kapja. Szerény kezdet ugyan, de mégis valami!

A Konsum *vasárnap, április 21-én, délelőtt 9 órakor*, az államvasutak gépgyárának munkás-éttermében (X., Kőbányai-ut, IV. kapu) tartja ezidei *rendes közgyűlését*.

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság jelentése (üzletjelentés), az 1906. évi nyereség- és veszteségszámla és vagyonmérleg.

2. A felügyelő bizottság jelentése.

3. A nyereség felosztása és a felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő bizottság részére az 1906. évet illetően.

4. Az 1907. évi költségelőirányzat megállapítása.

5. Nyolc igazgatósági tagnak 3 évre, egy igazgatósági tagnak két évre és egy igazgatósági tagnak egy évre, továbbá a felügyelő bizottságnak (3 rendes, 3 póttag) egy évre leendő megválasztása.

A közgyűlésen való részvétel dolgában az igazgatóság a következő „Figyelmeztetést” teszi közzé.

A közgyűlésen való részvételre jogosító igazolványok az alapszabályok 12. §-ának harmadik bekezdése értelmében folyó évi április hó 4-től kezdődőleg a fogyasztási szövetkezeti irodában (VI., Izabella-utca 50. sz., I. em.), az ünnepek és keddi napok kivételével, délután 3 és 7 óra között vehetők át. Ha az igazolványok kivételezése írásbeli megkeresés útján történik, kérjük, hogy minden név előtt a tagsági könyv száma is kitüntetessék. A tagokat felkérjük, hogy a közgyűlésen pontosan megjelenjenek.

Újabb család.

A mult esztendőben a kormány és hűség csatlósa, a vasutasfojtogató gróf *Batthyány Tivadar* ismételt és nagyhangon erősítették, hogy *még a tél folyamán meglesz a fizetésrendezés.*

A tél elmúlt, a tavasz beköszöntött, de a fizetésrendezésnek hire-hamva sincs.

Azután jött az ankét. Mindenki azt várta, hogy majd itt tárgyalják a fizetésrendezést.

Eszük-ágában sem volt. Heteken át huzták az időt, e hó 27-én pedig berekesztették az ankétot, anélkül, hogy legalább előterjesztették volna a fizetésrendezés tervezetét. *Stetina József* miniszteri tanácsos azonban, az utolsó ülés elnöke bejelentette, hogy az *illetményszabályzat tervezete készen van* és legközelebb már tárgyalás alá is veheti egy szaktanácskozás.

Ez a kijelentés is ámitásnak bizonyult, mert egy félhivatalos híradás április 2-án arról számolt be, hogy *Kossuth Ferenc* kereskedelmi miniszter lakásán húsvét vasárnapján tanácskozás volt a fizetésrendezés dolgában. A tanácskozáson a miniszteren kívül *Szterényi József* államtitkár és *Ludvigh Gyula* elnökgazdátó vettek részt.

Tehát a „nagyfejek” csak most tanácskoztak a fizetésrendezés ügyében? Akkor bizony füllentettek mindazok, akik azt állították, hogy már kész a fizetésrendezés tervezete és alávaló módon ámitják a vasutasokat mindazok, akik napról-napra ígérték a fizetésrendezést.

Egyszer csak elfogy a vasutasok türelme és egészséges, szent haraggal széttépik a hazugságból és csalásból font hálót, amelybe belefojtani igyekeznek őket. Akkor azután elkövetkezik a *leszámolás órája*.

Sztrájk a nyugoti szertárban,

vagy: **Filíres szociálpolitika,**

vagy: **Tekintély mindenáron.**

Rövid, győzedelmes és tanulságos lefolyású sztrájk volt a napokban a Nyugoti pályaudvaron. A *szertári munkások*, akiknek a sanyaru helyzetéről már ismételtelen volt szó lapunkban, március 30-án egytől-egyet beszüntették a munkát. Megelégtették azt, hogy 24 órát egyfolytában, minden szünet, még ebéidő nélkül is dolgozzanak, amely pogány, testet-lelket ölő munkaért 2 koronát kapnak.

Követelésük volt: kétóra külön fizetés és 3 korona napibér.

Miután teljes volt a szertári munkások között a szolidaritás, a „felsőbbbség” kénytelen volt engedni. Tárgyalásba bocsátkoztak velük még a sztrájk első napján és a következőkben egyeztek meg.

A szertári munkások ezentúl másfél órai ebédszünetet kapnak és napibérjavítást. Ez a bérjavítás érdekes és jellemző. A sztrájkolók — mint említettük — három koronát követeltek. A három korona helyett — két korona 99 fillért és egy és fél órai ebéidőt adtak meg nekik, amibe persze kacagva beleegyeztek a sztrájkolók és egy napi harc után újra fölvtették a munkát.

Arra az egy fillérnyi levonásra szükség volt, mert különben oda van a felsőbbbség tekintélye. Így elég olcsón lehetett megmenteni.

Szertári munkásainkat győzelmiükhöz, amely a szervezethez és az összetartás eredménye, tiszta örömmel üdvözljük.

Hol késik a tavasz?

Batthyány Tivadar gróf urtól mi már ezt annyiszor megkérdeztük, hogy igazán nem veheti zokon, ha az eredeti kérdések helyett olyan másolatfélékkel állunk elő. A minapiban a „Népszava” című lapban olvastuk, hogy a szentkoronások egyik embere kíváncsi módon kérdést intéz a gróf urhoz. Minket nem annyira a válasz, mint inkább a kérdés érdekelt, ezért ide igtatjuk eredeti formájában:

Gróf ur! Ne vegye rossz néven tőlünk, ha most, a tulipánnilyas idején, egy tiszteletteljes kérdéssel alkalmatlankodunk. Nem rossz szándékból tesszük, nem is azért, mert abból nekünk talán hasznunk lenne. Közel százezer elbolondított, elvakított szegény vasutas érdekében hívjuk fel gróf ur figyelmét azokra a kemény és határozott ígéretekre, amelyeket 1906 december 8-án ön

Szegeden a vasutasoknak tett. Ugy látszik, elfeledte azokat. Mi tehát vagyunk olyan bátrak, hogy emlékeztessük azokra az ígéretekre, amelyeknek beváltása már múlt hó 1-én, de legalább is 21-én feltétlenül esedékes volt. Őn azt mondotta, hogy a vasutasok fizetésrendezése a tél folyamán okvetlenül meglesz. Minthogy ezt ön, mint szentkoronás elnök, magyar mágnás, 7500 hold ura, állandó miniszterjelölt s boldog hazatulajdonos ígérte meg, a jómagukkal is tehetetlen, szegény szentkoronás vasutasok hazaffyas rajongással fogadták. Elhitték önnek azt, amit ön maga sem hitt el, hogy ez az ígélet csakugyan komolyan értett ígélet volt, amelyet be is szokás váltani. Ők még — szegények — abban a kába hitben éltek, hogy egy magyar mágnás szava olyan, mint az aláírott váltó, mely a lejáratkor okvetlenül beváltandó. Pedig a szegény szentkoronások igazán megérdemelték volna, hogy szakállának árnyékával betakarja őket s a nekik szánt alamizsnát a nemzet nagy kormányától a pontos határidőre szállítsa. Mert igazán hazaffyak most is azok, ők még most is viselik a tulipánt, amelyet ma már csak a mágnások és a hülyék viselnek. De mégis mintha valami változás állott volna be a szentkoronás lelkekben. A gyomor és a hazafiság küzdenek egymással s ahogy mi látjuk, ez esetben alighanem a hazafiság marad a vesztes. Hogy koalíciós nyelven szóljunk, veszedelmesen sokan lesznek haladók, hazátlanak, akik előtt nem szent még a Kossuth Ferenc kimagasló személyisége sem.

Mi lesz hát, gróf ur? Itt a tavasz; a tél már amugy „polgári” értelemben is régen elmúlt, amint ön azt egy ízben kegyes volt elég elmésen kijelenteni s a tulipánt viselő szentkoronás vasutasok ökölbe szorult kézzel nézik, hogy gróf ur hogyan álkuruckodik még most is az ankéteknek nevezett bolondestélyeken. Sorainkat egy jóakaratu figyelmeztetéssel zárjuk le: jó lesz vigyázni! Annyi eszük a szentkoronás vasutasoknak is van, hogy átlátnak a hazugságokon s ha — ami a jelek után ítélve, nincs kizárva — öntudatra ébrednek, úgy elzavarják maguk közül a gróf urat, hogy csak úgy lobog a szakáll! Ezt azok üzenik a gróf urnak, akik még nemrég bízták önben, azonban már kijózanodtak ebből a bizalomból.

Vasutassors.

Debrecenből írják: A debrecen—csapi vonal Patroha állomásán borzalmas vasuti szerencsétlenség történt. Ráti István kisegítő fékező a tolatás közben, miután egy mozgásban levő kocsirol leugrott, a kerekek közé zuhant. A vonatot egy pillanat alatt megállították, arra azonban Ráti már meghalt. A vasuti üzletvezetőség megindította a vizsgálatot. — A rákosi rendezőpályaudvaron Cservenka Nándor 36 éves kocsirendező két kocsiiütőközé közé került és súlyos sérüléseket szenvedett.

A Déli Vasut budai pályaudvarán e hó 3-án délelőtt egy mozdony tolatás közben elütötte Katona Mihály hatvanhat éves vasuti munkást és a jobb lábát elvágta a törzstől. Életveszélyes sérülésével a mentők az Irgalmasok kórházába szállították.

KÜLFÖLD.

Óriási vasutas sztrájk Amerikában. Kiterjedésében, arányaiban óriási sztrájk tört ki szombaton Amerikában. Negyvenhárom vasutvonalnak 95 ezer mértföldnyi hosszúságon bénítja meg forgalmát ez a sztrájk. Az igazgatóságok választott bíróságot ajánlottak fel a differenciák elintézésére, majd 8¹/₂ százalékos béremelést és 10 órai munkaidőt kínáltak, de az alkalmazottak 12 százalékos és 9 órai munkaidőt követelnek. Roosevelt köztársasági elnök Knapp Mártont, az államközi bizottság elnökét és Meill Charlest felkérte, hogy utazzanak Csikagóba, hogy a vasuti alkalmazottak és a vasutigazgatóságok közötti ellentétek tárgyában interveniáljanak. Ezidőszereint ötszáz-ezer alkalmazott sztrájkol.

A Dv. rabszolgái.

A szó szoros értelmében tarthatatlan az a helyzet, amelyben a Dv. emberei sinlődnék. Csudálatosnak mondható, hogy ezt a helyzetet ennyi ideig tűrték és éppen olyan csudálatos az is, hogy a Dv. igazgatósága ezt a türelmet ily hosszú ideig tudta a maga hasznára kamatoztatni. Tudta, mert ez a türelem volt az az erő, mely az ő profitmalmára hajtotta a vizet. Tudta, mert a munkás, az alkalmazott nyomorúsága szülte meg az ő uri kényelmét, az üzem hasznát és mindazt, ami a Dv. profitját felhizlalta.

Itt az ideje, hogy ennek az oroszországi állapotoknak vége szakadjon. Itt az ideje, mert most, amikor valamennyi üzem munkássága szervezkedik, hogy jobblétet, nagyobb darab kenyeret vivjon ki magának, öntudatra ébred, hogy emberi méltóságát ne hagyja a kizsákmányolás sarában megfürdetni, a Dv. páriái sem buzhatják szóltanul azt az ígát, melynek terhét nem a Dv. jóakarata, csupán az alkalmazottak összetartása könnyítheti meg; nem az engedékenységg, hanem az egyesülésnek, a szolidaritásnak ellenálló ereje az, ami ezen a téren javulásokat szülhet.

A Dv. alkalmazottai helyzetének illusztrálására röviden ideiktatjuk azokat a sorokat, melyek egyes kategóriák sanyarú helyzetéről számolnak be. Nem fűzünk hozzá kommentárt. Ezek a sorok kommentár nélkül is eleget mondanak. Ezek a sorok kommentár nélkül is elmondják, hogy itt az ideje annak, hogy ezek a kizsákmányoló gyalázatosságok megszűnjenek és a Dv. szárnyas kerekének a piródalmában se éljenek olyan páriák, akiknek sorsa egyenlő a rabszolga sorsával.

Ideiktatjuk a budai állomás alkalmazottainak a helyzetét bemutató képet:

Váltóörök. A középállomásokon 24 órai váltóórii szolgálatot tesznek, utána 12 órát a raktárban kell dolgozni külön díjazás nélkül.

Állomási munkásoknak kisebb állomásokon 36 órai szolgálat után van 12 órai pihenőjük.

A kalauzok, különösen a budaiak, a nyári idő alatt alig pihennek. Ha megérkeznek reggel 7 órakor, hazamennek, átöltözködnek s elmennek a forgalmi irodába vagy a forgalmi ellenőrhöz, ott várnak 1—2 órát, míg bebocsájtást nyernek, 10—11 óra felé hazaküldik őket és délután 5 órakor már el kell utazniuk; 18—20 éves kalauzoknak 960 korona a fizetésük.

Az állomáskezelők öt-hat középiskolát végzett emberek, akik kizárólag hivatalnoki teendőket végeznek. Pénztárt kezelnek, forgalmi szolgálatot tesznek, szóval hivatalnokot helyettesítenek és fizetésük 960 korona. Harmincöt évi szolgálat után pedig felviszi 1920 koronára. Végeznek 24 órai forgalmi szolgálatot és pihenés helyett 12 órai irodai belmunkákat kell végezniük.

A pályáőröknek két és egy negyed km. vonalszakaszuk van, melyet naponta háromszor kell bejárniuk. A vonalat tisztítaniok kell. 600 korona az évi fizetés és 960 a maximális fizetés. A feleségeiknek szintén szolgálatot kell teljesíteni, melyért havonként 10 korona pótlék jár.

A pályamestereknek nincs szabadnapjuk. Naponta 15 km. vonalat kell bejárniuk. Vezetik a számadást, munkakönyveket. Többet tudnak, mint a mérnökök.

Ezekből a hirtelenében kikapott adatokból eléggé világos, hogy milyen a vasutas sorsa a Dv. szolgálatában.

Eszünk ágában sincs, hogy ezzel igazsunk. A nyomorúság mindennél jobban igazat.

Nem is gondolunk arra, hogy elmondjuk, ime vasutas testvérek, nem lázítunk mi beneteket, hiszen ezek az adatok, amelyekből kisír a nyomorúság, a legfékevesztettebb izgatónál is jobban lázítanak.

Mi egyszerűen konstatáljuk, hogy ez az állapot türehetetlen, hogy ennek véget kell vetni és ebben a munkában, amely a Dv. vasutasai jobb jövőjét alapozza meg, egyet kell érteni minden vasutasnak, akinek a nyomorúság a testét-lelkét marcangolja, hogy végre elérkezzék az az idő, amikor a Dv. igájában dolgozó is elmondhatja magáról, hogy ember vagyok, akinek munkáját nemcsak elismerni, de meg is kell fizetni emberségesen. Annnyival is inkább, mert a Dv. üzemének nem csupán az a célja, hogy a profitot növelessze, a részvényesek zsebét tömjön, hanem az is, hogy az üzemfenntartást biztosító munkaerőt tisztességesen megfizesse.

Ebben mindnyájan egyetértünk. Sőt talán maga az igazgatóság is.

Fizetésrendezés helyett alamizsna.

Kossuth Ferencék fenyegetőznek.

Szerdáról esütörtökre fordulóra a vasutasok fizetésrendezésének az ügyében mégis kezd némi világosság derengeni. De ez a világosság a legkevésbé sem mutat biztató és örvendetes jelenségekre. Sőt, éppen ellenkezőleg, a legszomorubb és legkétségbeejtőbb helyzetre világít és bebizonyítja, hogy nekünk volt igazunk, amikor folyton azt hajtogattuk, hogy a kormány becsapja a kinevezetteket is és gróf Batthyány Tivadar csak a cinkos szerepét játszsza ennél a végzetes játéknál.

Teljesen megbízható forrásból értesülünk, hogy a pénzügyminisztérium és a kereskedelmi minisztérium között a vasutasok fizetésrendezésére nézve folytatott tanácskozásoknál megállapodás jött létre, amely azonban a vasutasok bőrére megy.

A Ludvig elnökigazgató elnöksége alatt álló Klub fizetésrendezése tudvalevőleg tizen-nyolc millió koronát követelt évenként, a gróf Batthyány fojtogatása alatt nyögő szentkoronás szövetség évi huszonnégy millió koronát kért erre a célra, huszonegy millió koronát már ismételtelen helyeztek hivatalosan kilátásba és most a kormány — alig tíz milliót szán a vasutasok fizetésrendezésére. Aránylag kevesebbet, mint a hirhadt emlékü Hieronymi.

Azonkívül úgy értesülünk, hogy az altisztek kívánsága — a segédviszti státus — a kormány részéről teljesen elejtett és helyette a normálstátust fogják életbe léptetni.

A kormány egy később közzéteendő napon ismertetni fogja a fizetésrendezési tervezetet a boldogtalan ankétal oly feltételek mellett, hogy ahhoz a bizottság egyáltalában hozzá nem szólhat.

Ez az a husvéti piros tojás, amit a nemzeti kormány a hűséges, bizakodó kinevezetteknek ajándékoz. De attól tartunk, hogy ezzel a kinevezetteknek — még ha velőikig szentkoronások is! — elfogy a türelmük és az a nap, amelyen közzéteszik ezt az alamizsnatervezetet, elsőrangú kritikus nap lesz a Mávnál!

A Pester Lloyd című félhivatalos lap szerdai esti számában a vasutasok fizetésrendezéséről egy közleményt tett közzé, amelyről elárulja, hogy a kereskedelmi minisztériumból ered. Mivel így hivatalosan is megtudjuk Kossuth Ferencék véleményét, szórul-szóra leközzöljük alábbiakban ezt a közleményt:

Mértékadó helyről vett értesülés alapján jelenthetjük, hogy az államvasuti alkalmazottak passzív

rezisztenciájáról szóló hírek alaptalanok. Bizonyos sajtó organumok azon fáradoznak, hogy az államvasuti alkalmazottakat állandóan izgalomban tartásák, amit riasztó hírek terjesztésével akarnak elérni. A forgalom teljesen normálisan bonyolódik le a passzív rezisztencia minden nyoma nélkül.

Hogy az alkalmazottak körében az egyes lapok riasztó hírei bizonyos nyugtalanságot keltettek, az magától értetődik, mindazonáltal békés a személyzet hangulata és valamennyien nyugodtan akarják a dolgok fejlődését bevárni. Nemsokára összetül a fizetésrendezést tárgyaló ankét és alig lehet kételkedni abban, hogy annyi biztatás és ígélet után a kormány végre tesz valamit a személyzet kívánságainak a kielégítésére. De olyan fontos és mélyen járó reformról van szó, amelyet elhamarkodva nem szabad nyélbeütni. Különben is nem csak a kereskedelmi miniszter ressortjába tartozik a vasutasok fizetésrendezése, hanem *pénzügyminiszterébe* is és ez okból *hosszadalmas tárgyalásokra van szükség*, mielőtt a kérdést közmegelegedésre meg lehetne oldani.

A megoldás nehézsége éppen abban rejlik, hogy a pénzügyminiszteriumban igen alaposan megfontolják a vasutasok fizetésrendezésének a kérdését. Ne feledjük el, hogy 40.000 állandó alkalmazottról van szó és így minden pénzügyi operáció nagy kiadásokat okoz. Viszont arról sem szabad megfeledkezni, hogy az államvasuti tisztviselők helyzete sokkal mostohább, mint a többi állami alkalmazottaké.

Kétségtelen, hogy az államvasutasok jelenlegi fizetése a legszorosabb életfentartásra sem elegendő. Az államvasuti tisztviselők fizetésrendezésére *körülbelül tizenöt millió koronát kell fordítani, amelyből három és fél millió korona már az idei költségvetésbe is be van állítva.*

Mindenesetre *nagy hiba volt a megelőző kormánytól hogy a Vasutasok Országos Szövetségének az alapszabályaitól nem tagadta meg a jóváhagyást.* Sehol az egész világon nem tűrik meg az ilyen, pusztán agitáció céljaira alkalmas szövetséget; mindenütt csak jótékonyági egyesületeket engedélyeznek a vasutasoknak. A vasuti munkásszövetségek most teljesen szocialista befolyás alatt állanak, nem csoda tehát, ha sztrájkra és erőszakoskodásra izgatnak. A munkások mértéktelen követeléseire nézve jellemző, hogy a szocialista agitátorok tanácsára *már évi fizetést és nyugdíjat is követelnek.*

Erre a hivatalos kommunikációra néhány rövid megjegyzést kell tennünk. A fizetésrendezés összege — 15 millió, amelyből már eddig $3\frac{1}{2}$ milliót felhasználtak, teljesen megegyezik a mi fentjelzett értesülésünkkel. Nem fizetésrendezés lesz ez, hanem megalázó alamizsna.

Szégyene és gyalázata ennek a kormánynak, hogy a szövetségek jóváhagyása miatt denuncálja a közvélemény előtt a volt kormányt. Vörös Lászlónak, akire hálával gondol minden vasutas, örök érdeme, hogy megadta nekünk az egyesülés jogát. És ha a mostani „nemzeti” kormány azzal fenyegetődik, hogy *feloszlatja a szövetségeket*, hát nézünk elébe.

És előre megmondhatjuk, legalább mi szervezett vasuti munkások, hogy Kossuthék fogják még visszaszírni ezeket a szövetségeket.

Jelentősegteljes, komoly idők előtt állunk; vasutasok, tömörüljete!

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményei.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

Értesítés. Értesítjük a szövetség összes tagjait, hogy az összes helyicsoportok f. évi április hó 11-én taggyűlést tartanak.

Felhívjuk összes tagtársainkat, hogy a taggyűléseken *feltétlenül jelenjenek meg* mindannyian, mivel a napirenden szövetségünk *alapszabályainak módosítása lesz kitűzve.*

A helyicsoportok vezetőségeit pedig a leghatározottabban utasítjuk, hogy a taggyűléseket a fent jelzett időre haladéktalanul készítsék elő.

Pászty Károly
titkár.

Kiss Miklós
elnök.

A helyicsoportok közleményei.

A pozsonyi helyicsoport hivatalos helyisége Frigyes főherceg-ut, Pingiczter-féle vendéglőben van. Bemenet az udvaron.

A lepsényi helyicsoport április hó 7-én közgyűlést tart. Vasutasok ott legyenek!

A kiskunfélegyházai vasutasok április hó 7-én, a Pallagi-féle vendéglőben (Kossuth-utca 7) nyilvános gyűlést tartanak. A napirend előadója a központi kiküldött lesz.

Az orosházai helyicsoport rendes havi taggyűlését április 14-én tartja meg, mely alkalommal elnökválasztás is lesz.

A petrozsényi helyicsoport helyiségét április hó 1-től Grauszám Károly-féle vendéglőbe helyezte át, ahol április hó 8-án, este 7 órakor vezetőségi ülés lesz.

A temesvári helyicsoport április hó 7-én, d. u. 3 órakor felolvasást rendez. Az előadó egy temesvári főiskolai tanár lesz. Ugyancsak április hó 7-én, este 7 órakor taggyűlést tartunk. Kérjük a tagtársakat a jelzett időben teljes számban megjelenni.

A pécsi helyicsoport április 6-án, este 8 órakor, helyiségében taggyűlést tart.

A kisvárdai helyicsoport április hó 7-én taggyűlést tart. Ellenőrzés végett kérjük a tagtársakat, hogy tagkönyveiket adják át a bizalmiférfinaknak.

A szabadkai helyicsoport folyó hó 7-én, este 7 órakor rendes havi taggyűlést tart a Gombkötő-utca 76. sz. alatti helyiségében. Kérjük, hogy a május hó 4-én tartandó mulatság érdekében minden tagtárs agitációt fejtsen ki.

Az északi főműhelyi helyicsoport e hó 6-án, este, a Hungária-körut 289. sz. alatti helyiségében taggyűlést tart. A taggyűlést felolvasás követi.

A szombathelyi helyicsoport e hó 7-én, délután 4 órakor taggyűlést tart. Napirend:

1. Pénztári és titkári jelentés.
2. Indítványok.

Felkérjük a t. tagtársakat, hogy tartsák kötelességüknek a gyűlésen való megjelenést.

A vezetőség.

Figyelmeztetés. Figyelmeztetjük csoportunk azon összes tagjait, akik tagsági járulékaikkal hátralékban vannak, alapszabályszerű kötelezettségeiknek tegyenek eleget. Ellenkező esetben kénytelen a vezetőség az elmaradt tagokat a taglétszámból törölni.

A gyulafehérvári helyicsoport vezetősége.

Gyűlési tudósítás.

Csoportalakulás. A polgármesteri bornírtság dacára szegedi helyicsoportunk mult hó 31-én újból megalakult. A hatóságok minden akadékoskodása hiábavalónak bizonyult. De hiábavalónak bizonyult a főnökségek pressziója is. Hiába ígértettek a munkásoknak aranyhegyeket, hiába fenyegetődtek, a csoportot nem lehetett megbolygatni. A műhelyfőnök minden beszéde hű kísérletnek bizonyult, amelylyel a munkás-ság sorait megbolygatni nem sikerült. Sőt ellenkezőleg, az alakuló-gyűlésen éppen a műhelymunkások jelentek meg számra nézve a legtöbben. A központi vezetőséget Schubert elvtárs képviselte. A szervezkedés fontosságát fejtegette. Összetartásra serkenti a jelenlévőket. Örömmel látja, hogy kitartanak a küzdelemben. Az új vezetőségbe választottak: Elnök Molnár János, jegyző Bérczi Sándor, pénztárosok Volford István és Bálint József, ellenőrök Bóta Imre és Ökrös Lajos, vezetőségi tagok Katona Lajos, Bálint Mózes, Horváth György, Pósa József, Révész Mihály, Sülli János, Horváth Ferenc és Öcsi Géza, póttagok Reines János, Katona Ferenc, Prunkl János és Kiss Mátyás I.

A sátoraljaujhelyi szociáldemokrata pártszervezet a vasuti munkással karöltve mult hó 24-én tartotta meg márciusi emlékünnepeit. A változott idők élénk tanúsága, hogy a vasuti munkások

dalárdája énekelt, — melyet a függetlenségi párt és a város is kért március 15-ikén a saját ünnepéhez és amely kérelemre a vasuti munkásság fügét mutatott — a pártunk által rendezett ünnepélyre önként, saját elhatározásából ajánlotta fel közreműködését. — A márciusi ünnepélyen a központi párt küldötteként Ferenczy Gyula elvtárs jelent meg, ki egy óráig tartó beszédben méltatatta a mult márciusának küzdelmeit. Mély tartalmu beszéde után Weisz József elvtárs szavalata következett, majd Zsiday Ferenc elvtárs felolvasása után Weinberger elvtárs, pártunk titkára tartotta meg lelkesítő zárszavát. Az ünnepségre ezuttal nem a stréberkedő alkapitányi rendőrlegény lévén kiküldve, az a Marseillaise hangja mellett a legnagyobb rendben befejeződött.

Játék a tűzzel.

A Máv. kisebb-nagyobb pasái veszedelmes játékot folytatnak. Mintha szándékosan harcba akarnák kergetni a vasuti munkásságot. Egészen tervszerűnek látszik az a hajsza, amelyet a munkások bizalmi emberei és egyesülési joga ellen indítottak.

Az ország minden részéből napról-napra érkezik a panasz, hogy az egyes szolgálati főnökök (tisztelet a kevés kivételnek) szinte rafinált lelketlenséggel és alattomosággal zaklatják azokat a munkástársainkat, akik a szövetség helyicsoportjainak a vezetésében részt vesznek vagy egyéb módon fáradoznak nagy lelkesedéssel és áldozatkész-séggel a munkástársak érdekében.

Ahol pedig az alattomos zaklatás nem riasztja vissza a lelkes szervezkedéstől derék munkástársainkat, ott egyenesen megrendszabályozzák, a kenyerüktől fosztják meg őket perfid ürügyek alatt, minden komoly ok nélkül, jog és szabály lábbal tiprásával.

Csak néhány példát a sok közül:

Gyomán a pályamunkások között fényes és erőteljes az összetartás, amelynek segítségével, mint ismeretes, helyzetük javítását sikerült kivívniok. *Reitter* mezőturi osztályfőmérnöknek ez a szép összetartás szálla a szemében. Csak úgy lesi az alkalmat, hogy mint a vércse, lecsapjon a békésen és nyugodtan szervezkedő munkásokra. — Az alkalom nem sokáig váratott magára. Beállítottak Gyomán néhány új munkást a raktárba. A szövetség helyicsoportjának egyik vezetőségi tagja barátsággal és tisztességes hangon felhívta őket, hogy iratkozzanak be a helyicsoportba. Az új munkások egyike, *Gábor Imre* a neve, durván és minősíthetetlen gorombasággal válaszolt. Valószínűleg megelőzőleg biztatást kapott felülről. Zaj, vita, veszekedés kerekedett erre. Szervezett munkástársaink megőrizték nyugalmukat és amikor a veszekedés oka felől kérdezősködött *Tápay Károly* állomásfőnök, megmondták neki a tényállást. A következménye a dolognak az lett, hogy *Reitter* főmérnök minden vizsgálat és kihallgatás nélkül elbocsájtotta a szolgálatból *Szabó József* munkástársunkat, a gyomai helyicsoport derék, buzgó és értelmes elnökét. Meg kell jegyezni, hogy Szabónak *semmi része nem volt a vitatkozásban.* Azóta két hét mult el, de Szabó jogtalan elbocsájtása ügyében semminemű jogorvoslás nem történt.

Báttaszéken *Gayer János* pályamunkást felfüggesztették „izgatás” címén. Hogy mit és ki ellen „izgatott”, azt senki sem tudja.

Szolnokon presszióval, csalással és bérjavítás ígérétevel iparkodnak a munkásokat a szentkoronásszövetségbe terelni.

A **ceglódi** fűtőházban elbocsájtottak két munkást, mert *éjjel egy kisse pihentek* a testetlő robotolás közepette. Tudni kell, hogy ebben a fűtőházban a munkások havonta rendszeresen több mint 400 munkórát végeznek.

Zágrábban pedig *szervezett maffia* működik a szövetségünk és munkástársaink ellen. A maffia élén osztályfőnökök és művezetők állanak. A maffia eszközei rágalmazás, denúciálás, üldözés, a keresetben való megrövidítés, hajsza stb.

Ezt a sort még folytatni lehetne. De mutatóba ez is elég. Két kérdésünk van:

1. Tudja-e a Máv. igazgatósága és a kereskedelmi minisztérium, milyen gaz és veszedelmes játékot folytatnak künn a vidéken?

2. És ha tudja, nem találja-e célszerűnek, ezt a játékot a tüzzel idejekorán megakadályozni?

A „Máv.” nyugdíjintézetének új alapszabályai.

A hatféle kötelességet ismerő és egyetlen jogot sem adó „Máv.” nyugdíjintézete új alapszabályokat kapott. Az új alapszabályok látszólagosan előrehaladást jelentenek, de lényegében nem.

Ami szabadelvű haladás és intézkedés van az új alapszabályokban, az csak némileg egy intézkedésben nyilvánul meg és pedig abban, hogy a nyugdíjintézetbe való felvételnél megszünteti a korhatárt. Míg eddig a 35 évet betöltő vasuti alkalmazott, még ha véglegesített is, nem lehetett tagja a nyugdíjintézetnek, addig most minden véglegesen kinevezett alkalmazott tagja lehet, tekintet nélkül korára. Azonban ez a kedvezmény is csak látszólagosan igazi kedvezmény, mert az első négy évben az amúgy is nagy kötelezettséget teljesítő nyugdíjintézeti tag, ha 35 éven túl lesz a nyugdíjintézetnek tagja, még külön évi fizetésének 2%-át fizeti korhaladottság címén.

Hogy ez az intézkedés aránylag milyen terhet ró egy kezdőfizetéssel kinevezett alkalmazottra, azt csak az tudja mérlegelni, aki ismeri a „Máv.” kezdőfizetésének a csekélységét, amely nem a megélhetésre, de a legszűkebb igények legkisebb kielégítésére sem elegendő. A „Máv.” kinevez egy szolgáló minőségben levő alkalmazottat 700 koronára; ezen összegből fizessen az ezen fizetést élvező vasutas fizetésének 22%-át 48 havi részletben, továbbá a kinevezés előtti utánfizetés díját és 5% kamatját és esetlegesen 2% korhaladottsági díjat.

Ehez hozzájárul még a hivatalból levont adó és betegjárulék és a fegyelem őrzetere kiszabott büntetés pénzek; minden számtani tudás nélkül ki lehet számítani, hogy miért kap kinevezett kartársaink jelentékeny része havi fizetésül 22—25 koronát és ha altiszt, 40—45 koronát.

Tekintsen be egyszer csak a mostanában minden hivatalos lapban felmagasztalt többség egy fizetési listába s látni fogja, hogy micsoda nehéz és terhes kötelezettségek járulnak a vasutasok jelentékeny részére. Kicsi fizetés és nagy levonás, ezen rövid mondatban rejlik a vasutasok minden kimondható nyomorúsága.

Az új alapszabályoknak lényeges új pontja a 6-ik cikk, amely következőleg hangzik:

Előző szolgálati idő beszámítása.

A betöltött 24. életév és a végleges minőségben való kinevezés között, akár ideiglenes minőségben évi fizetéssel, akár havi díj, havi bér, napi díj vagy napi bér mellett időmegszámlálás nélkül eltöltött szol-

gálati idő a nyugdíjra jogosító tagsági időbe beszámítandó, ha ezt a tag kérelmezi.

A beszámításért külön díj fizetendő és pedig minden beszámított évről annak az évi fizetésnek, melylyel az illető végleges minőségben kinevezett, 3 százaléka, illetőleg a mozdony- és vonat-kisérőnél töltött szolgálati idő után annak 4 1/2 százaléka. Ehez az utánfizetési összeghez a beszámított idő minden évéért fokozatosan még 5 százalékos késedelmi kamatos kamat is hozzászámítatik.

Az utánfizetés vagy egyszerre vagy legfeljebb 60 havi részletben történhetik, mely utóbbi esetben a törlesztési időre 5 százalékos egyszeri kamat fizetendő.

Ez a cikke az új alapszabályoknak valóságos gőrgőztűzi szemfényvesztés. Mint rendkívüli vívmány van feltüntetve, pedig semmi egyéb nem, mint egy ügyes finanszírozási számtani tudománya. Tudniillik a „Máv.” nyugdíjintézetének az állam már évek óta egy millió forintot ad kölcsön a nyugdíjintézet deficitjének pótlására. A vasutasok nagy része azonban 7—8 évet, sőt többet is eltölt mint napidíjas az intézet kötelekében és mire a nyugdíjintézet kötelező tagjává válik, a fenti rendelet értelmében egy csomó 5%-os kamatos kamatot fizethet, ha ugyan a fizetése bírja. A fenti rendeletnek csak akkor lett volna némileg értelme, ha a magas vasuti körökben nem irtóznának attól az elvtől, hogy minden egy évi szolgálati időt betöltő alkalmazott kinevezettség. De akkor hová lenne a protekció, amit a miniszter ur és a közvetlen környezete bőségesen gyakorol és osztogat.

Az új alapszabály a Steg.-től átvett tagokkal szemben is mostoha bánásmódot tanúsít. A Steg.-istákat két részre osztja, u. m. az 1884. év előtti és azután a Steg. nyugdíj-, illetve nyugbérintézetébe lépő tagokra. Azok a Steg.-isták, akik 1885. évi január 1-én léptek a volt társaság szolgálatába, a nyugdíjigényre nézve kedvezményt kaptak, míg e dátum előttié nem. Hol van itt az oly nagyon megénekelt humanizmus és jóakarát?

Ha ezen alapszabály nyakatekert paragrafusait nem az igazgatóság pénzügyi esze csinálta, akkor tessék ezt az urat rögtön a megnevezett pénzügyi osztály igazgatójának a helyére ültetni, mert ez az ur kétségtelenül finanszírozási, aki talán semmiből is meg tudná csinálni a nyugdíjintézeti alapszabályoknál is sokkal fontosabb fizetés-rendezést.

Azonban, hogy mennyire a rideg pénzügyi számítás vezetett ez alapszabályok módosításánál, bizonyítja az a körülmény is, hogy megfeledeztek a nyugdíjintézetnek egy kis töredékéről, a Steg.-munkásokról. Tudniillik a Steg. nyugbérpénztárától átvett munkások, a nyugdíjintézet tagjai és erről az alapszabály nem intézkedik, hogy utánfizethetnek, mert hiszen ezen munkások ma is napidíjasok és nincs jogszabály rá, hogy ők is élvezhetik, illetve nyöghetik ez új intézkedést. Nyilván, aki ezen számítását végezte, nem is gondolt arra, hogy a nyugdíjintézetnek munkástagjai vannak. Mert hiszen, ha valamely állami intézet humanizmust akar gyakorolni, legalább egyenlő arányban terjeszti ki az alkalmazottakra ezt, különösen, mikor olyan csekély töredékről van szó, mint a nyugdíjintézet napibéres munkástagjai. Természetesen, ahol finanszírozási csinálja a jogszabályokat, ott az ilyen kis feledékenység megtörténik.

Végül ennyi teher, ennyi kötelezettség, amennyi az új alapszabályokban megnyilvánul, a legkisebb szociálpolitikai érzékű intézettől is elvárható, hogy némi jog is legyen. De erről, bocsáss isten meg nekünk, szó se essék. Negyvenezer alkalmazottnak ez új alapszabályok szerint csak terhes fizetési kötelezettségei vannak, de jogai nem.

Nincsen a nyugdíjintézetben a tagoknak képviselői joga, nincsen saját vagyonuk kezeléséhez hozzászólási módja sem.

Hogy mennyire konzervatív, mennyire retrógrád még az új alapszabályokkal is ezen intézmény, semmi sem bizonyítja jobban, mint a nyugdíjintézeti bizottság, mely áll az igazgatóság, illetve a kereskedelmi mi-

nisztérium kirendelt nyolc tagjából és nyolc választott tagból, amely nyolc választott tag közül *hat hivatalnok, egy altiszt és egy szolgáló*. A demokratikus felfogásnak ilyen arculatú csak a szociálpolitikai nemzeti kormány alatt történhet meg. A legkisebb számú kategória, a hivatalnokok, egy harmadát képezik a választott tagoknak, míg az altiszteknek és szolgálóknak parádélul szolgáltatnak egy-egy helyet a nyugdíjintézeti bizottságban. Hogy ezeknek a választása hogy történik, csak arra kell utalnunk, hogy vannak teljesen kiszolgált vasutasok, akik nem emlékeznek nyugdíjintézeti bizottsági választásokra. Mondanunk sem kell, hogy ha még ténylegesen is az alkalmazottak által választott kartársak jönnének be a bizottságba, ez esetben sem érvényesülhetne akaratuk, mert hiszen többségre nem juthatnak, szavazategyenlőség esetén pedig az elnök szava dönt, aki a kirendelt tagokból kerül ki.

Közgyűlésről szó sincsen ezen nagy alkotásban. Negyvenezer vasutas rabszolgának, ha mindjárt teljes szolgálati idejét is kitölti, nincs ahhoz joga, hogy a saját magától megvont és megkoplalt filléreire, amely milliókra menő vagyont tesz, ezen óriási vagyon kezelését megbíralja, esetlegesen olyan intézkedéseket követeljen, ami nem a fizetési kötelezettséget növeli, hanem enyhíti. Talán sehol Magyarországon nem kellemetlenebb a nyilvános bíráltság, mint a Máv.-nál. Az alkalmazott elégedjen meg a kötelességekkel, a jogról még hangosan álmodni se merjen.

A nyugdíjintézeti bizottsági tagok teljes nyilvános választása és közgyűlés tartása mind olyan fogalom, amit a Máv.-nál teljesíteni nem lehet, mert nem akarnak.

Az ilyen reformra, amely a kötelességek emelésével és nem jogterjesztéssel is jár, elmondhatjuk azt a közmondást, hogy adtál uram esőt, de nincs köszönet benne.

Az igazgatóság finanszírozása pedig dolgozson ki még egy ilyen pár reformot, megérheti még, hogy vasutas nem hogy kap fizetést, de ráfizet, amiért szolgál, ha lesz ugyan miből.

Annyi milliót áldoz és dob ki az állam kulturrendes célokra, hogy nagyobb áldozatkészséget vártunk volna el tőle és nem ugys a fizetésének csak harmadrészét kapó vasutasnak még jobban megterhelését.

Kötelessége van már elég az agyonsanyargatott vasutas tábornak, jogokat szeretnénk már látni és nem „nagyszerű” üzleti számításokat.

A nyugdíjintézet a tagoké és nem finanszírozásuké, ennél fogva is megkövetelhetik legelőnyösebb jogait.

Ha van becsület és tisztesség az ugynevezett új rendszerben, akkor nemcsak kötelességeket ró a kartársainkra, hanem jogokat is biztosít.

Ellenkező esetben az egész új alapszabályi finanszírozási és a dícséretére feleresztett rakéták üres puffogatás.

Kötelesség mellé jog is jár, jegyezzék meg maguknak a finanszírozási és nem finanszírozási politikások.

SZERVEZETI ÜGYEK.

Nyilatkozat.

T. munkástársak! Jóval a küldött-közgyűlés előtt — főképpen egészségi állapotomra való hivatkozással — a szövetségben betöltött állásomról, egyuttal a „Magyar Vasutas” felelős szerkesztéséről is lemondottam. Erre egy havi szabadságot kaptam, de miután állapotom nem javult, kénytelen vagyok lemondásomat fentartani.

T. elvtársak! Egész életemben az lesz a büszkeségem, hogy az öntudatos vasutasszervezet palotájához nekem engedte meg a sors az első téglát leraknom s erre gondolva, biztosíthatom munkástársaimat, hogy azt a zászlót, melyet kibontottam, nem hagyom cserben.

Lemondásom nem jelenti azt, hogy a mozgalomtól visszavonulok, mert csekély erőmet, amennyire helyzetem megengedi, továbbra is a közös ügyünk szolgálatába akarom állítani.

Budapest, 1907 március 15.

Testvéri üdvözléssel
Farkas Izor.

Kérelem. Felkérjük a helyicsoportok vezetéségeit, valamint az egyes elvtársakat, hogy ha birtokában vannak a múlt évi 6-ik számú lapnak, úgy küldjenek be belőle nyolc darabot és a 23-as számból két darabot. Kérjük ezen kérelmünk lehető sürgős elintézését.
A kiadóhivatal.

A szamosvölgyi vasut igazgatósága és a munkások.

Sok szó esett már e lap hasábjain arról a példátlan nyomorúságról, amelyben a szamosvölgyi vasut munkásai színylenek. Nincs az országnak olyan vasutja, ahol a munkásoknak komiszabb helyzetük volna, mint ennek a vasutnak a szolgálatában. Mintha ez a vasut csak azért létesült volna, hogy a többi üzem alkalmazottait ezzel az okoskodással intse a nyomorúság békés türése.

— Mit lármáztok? Nézzetek ide! Nálunk a vasutas helyzete ötven percenttel nyomorúságosabb, mint nálatok. Tehát hallgassatok és imádkozzatok, hogy jó csillagtok nem vezényelt titeket a szamosvölgyi vasut szolgálatába.

Ez bizony csekély vigasztalás volna a többi üzem kenyérért esengő páriáinak, ami bizonyos és nem sok gyönyörűséget találunk benne azok sem, akiket a sors arra kárhoztatott, hogy a szamosvölgyi vasut jármát huzzák.

Pedig vehette észre a t. igazgatóság, hogy ez a járom már megreccsent. Addig huzzták, míg itt-ott repedezni kezd. Akiknek a nyakába rakták, azok már elárulták, hogy nem igavonó barmok, hanem öntudatosan gondolkodó emberek, akik előbb-utóbb össze fogják törni ezt a jármót, ha nem segítenek a terhükön.

Mert mégis csak hallatlan dolog, hogy Magyarországon legyen olyan vasut is, amelynek munkásai *ötven percenttel kevesebbet keresnek, mint pl. a Máv. alkalmazottai.* Hiszen ez, ha emberies megélhetésről van szó, a mai gazdasági viszonyok között teljesen egyenlő a semmivel. Egyenlő a kétségbeeséssel, a koldusbotra jutással, az elzülléssel, a kivándorlással és más rákfenéjével a munkástársadalomnak.

Bizonyos cinizmus van abban is, mikor a szamosvölgyi vasut igazgatósága az ajtója előtt zörgető nyomorúságnak azt veti szemére: — Mit akarsz itt? Javítást kérsz tőlem? Majd akkor és úgy javítok, amikor, amint a Máv. teszi.

Mintha az igazgatóság összebeszölt volna Batthyány Tivadar gróf ural, aki a fizetésjavításokat olyan évszakok végihez köti, amely évszakok elmúlnak ugyan, de az ígért beváltásának a tavasza sohasem következik utánuk. Mintha Batthyány gróf urtól kértek volna ezek az urak tanácsot, hogy mivel dugják ki a vasutasok szemét.

Az nekik semmi, hogy a vasuti alkalmazottaik ötven százalékkal nyomorúságosabb bérhez jutnak, mint a Máv. alkalmazottai. Az nekik semmi, hogy munkásai a kolduskenyérre tengődve huzzák az ígát. Az nekik semmi, hogy napról-napra kiáltó példákkel bizonyítgatják a munkások, hogy a keresetükből nem tudnak megélni, hogy kénytelenek az üres gyomor, az éhség, a nélkülözés minden ördögével viaskodva teljesíteni a kötelességüket. Sőt tán az is semmi, hogy nyíltan bejelentik az igazgatóságnak, hogy tovább már nem bírják, jöjjön, aminek jönnie kell.

Pedig a Deésen, a múlt hó 24-én megtartott gyűlés intő példa lehetne az igazgatóságnak arra, hogy nem jó a tüzzel játszani, mert a körműkre ég. Ezen a gyűlésen

már tagadhatlanul megnyilvánult az elégtelenségnek, az izgatottságnak az a foka, melytől az igazgatóság semmi olyat nem várhat, ami a munkásság béketüéréseinek a végnélküliségére következethetne. Az üres gyomrok nem filozofálnak és nem alksznak. Sőt nem is kérnek, hanem egyenesen követelnek. Ezeket már Batthyányszerű ígérekkel nem lehet lecsillapítani, aminthogy simogatással a kutya sem lakik jól.

Ezen a gyűlésen már kimondták azt, hogy elég volt a nyomorúságból, lehetetlen azt tovább elviselni. Ezen a gyűlésen felháborodás közben konstataáltak, hogy a szamosvölgyi vasut munkásainak a keresete ötven percenttel nyomorúságosabb, mint aminő a Máv.-nál. Mit akar még az igazgatóság? Miért feszíti addig a hurt, amíg elszakad? A munkások béketüérése, a nyomorúság kiéheztetésének is van határa.

Ebből a gyűlésből azt is megérthette az igazgatóság, hogy pusztá ígérekkel itt már nem boldogulhat. A deési gyűlés kimondta, hogy a fizetésrendezési ankét üres komédiától semmi jót nem vár. Magáéva tette a piskii helyicsoport átiratát, amely pálcát tör a vasutas-bolondító ankézés semmi jót se ígérő handabandája felett és bizalmat szavaz annak a két munkástársnak, akik felvették a kalapjukat és jó mulatást kívántak az ankézéses bőbeszédű és dróton rágatott komédiáinak.

A szamosvölgyi vasutas munkások lelkében nemcsak a nyomorúság érzete van meg. Ott ég emellett az elégtelenségszülte harci kedv is. Ma még csak kértek, holnap követelnek és holnapután már cselekedhetnek is.

Mind bolond ember az, aki a működésben levő vulkán tetejére épít magának kéjlakot. A szamosvölgyi vasut igazgatósága pedig így tett. Hát majd meglássuk, meddig tud pihenni ebben a kéjlakban. A vulkán kitörését jelentő füst már megcsaphatta az orrát. Tán már tüsszentett is tőle. Higyje meg, ez a tüsszentés nem válik egészségére. De ám a kitörő láva sem...

A pályőrök fizetésrendezése.

A vasutasok óriási tábora már hónapok óta forrong és lázong. A kormány struopolitikája, a vasutigazgatás csődje nem volt elegendő arra, hogy a kormánynak felnyissa a szemét és hogy a bajok gyökerére lásson. A fizetésrendezés terminusának folytonos kitolása immár hasonló állapotokat teremtett, amilyenek az emlékezetes 1904. év tavaszán voltak. Azonban a vasutasok az 1904. évi sztrájkmozgalom tanulságán nemcsak okultak, de tanultak is. Ma már a „többet észszel, mint erővel” jelszó járja. És dacára, hogy ma ritka a buzgó szolgálattevő, mint a fehér holló; dacára, hogy az elkeseredés részben megakadályozta az ország gazdasági életérejekének a vérkeringését, a nagy nemzeti kormány mégis mélysegesen hallgat a fizetésrendezésnek nemcsak mérvéről, de bizonyos terminusáról is. Nyilván arra gondol, hogy a vasutasok addig beletörődnek a nyomorúságba és szó nélkül fogják tűrni a kormány szűkkeblű fizetésrendezését.

Az 1904. évi fizetésrendezési koldustörvény legjobban sujtotta pályőr kartársainkat. Míg a többi kartársainknak jutott egy-egy morzsányi a fizetésrendezés hulladékai-ból, addig pályőr kartársainknak még ebből sem juttattak. A kezdőfizetést felemelték évi 20 forinttal, azonban a maximumot meghagyták a régi rendszerben megállapított 720 koronában. Tették ezt oly szűkkeblű indokolással, a pályőrök szolgálati kötelességeit és e szolgálat fontosságát oly kevésbé ismerő elhatározással, hogy, minden frázis nélkül állítva, aki ezen indokolást készítette, nehogy a pályőr szolgálatát ismerte volna, de még talán pályőrt sem látott. Ez a megcsodálható szűkkeblűség és a pályőrök nyomorúsága készítette arra kartársainkat, hogy ezen sérelmeiket emlékiratba foglalják és a kereskedelmi miniszter elé vigyék. Hitték és remélték, hogy az a

kormány, amely uralkodását „új korszak”-nak nevezte el, részükre is új korszakot jelent. Megváltását a nyomorúságból és tisztességes fizetést a nehéz és felelősségteljes szolgálatért. A kérelmük oly mérsékelt volt, alapja oly igazságos, hogy bármely rabszolgatartó sem térhetett volna ki előle. Sajnos azonban, a nagy nevet viselő nemzeti kormány csak lényegében, de érdemileg nem foglalkozott ezen emlékiratnak nagyon is megokolt kérelmeivel.

Az emlékiratra, amely részletesen felsorolta pályőr kartársaink halaszthatatlan kérelmeit, csak rövid válasz érkezett. A szolgálati ruhaviszonyokat némileg megjavították és *a pályőrök fizetésrendezésére kétszázharmincezer koronát vettek fel az idei költségvetésben.*

Ezen összeg felvétele a költségvetésben azzal van indokolva, hogy a pályőröket besorozzák a többi szolgazemélyzettel egy rangfokozatba.

A költségvetés már a törvényhozás által el van fogadva, sőt szentesítve van, tehát törvényerőre emelkedett, de hogy ezen összeg felhasználása, illetve ezen rendelkezés végrehajtására csak a legkisebb intézkedés történt volna, arról ezidőszertint szó sincs. Ugyálszik, a nagy nevet viselő nagy uraknak a kisemberek nyomorúsága nem nagy kérdést okoz.

Egy hónap választ el még a rendes előléptetések idejétől, midőn okvetlenül meg kell, hogy csinálják a törvény ezen intézkedésének végrehajtását. Az összeg, amit a költségvetésben felvettek, nem oly nagy, hogy kartársainkat kielégítse, de nemcsak mint vasuti alkalmazottaknak, hanem mint állampolgároknak is joguk van követelni, hogy a törvényes rendelkezés sürgősen végrehajtsék. Ami a végrehajtást illeti, ha szabad remélnünk, olyan lesz, hogy minden pályőr oly rangfokozatba jön a szolgai statusban, mint amilyenben van az őrszemélyzet statusában. Mert a törvénynek valódi végrehajtása csak ilyen értelemben felel meg a legkisebb igényeknek is. Más különben az egész porhintés és szemfényvesztés a nagyközönség és az amugy sem sok érzéssel bíró törvényhozás megtévesztésére.

Miniszter és egyéb nagy címeket viselő urak! Tételes törvény végrehajtását kéri önkéntől azok a vasutas rabszolgák, akik a társadalomtól elszigetelten élve, nehéz szolgálati kötelességet teljesítenek, vigyáznak az önként életbiztonságára, akkor, midőn önként a fényes szalonkocsi kényelmes ággyában alusszák gond nélkül álmut.

A kulturának őrházaiban lakó őrszemek ma már egy testet, egy embert képeznek és most ismét tavasz van. Közeledik a veszedelmes dátum harmadik évfordulója — most is járja egy jelszó — elgondolkozva a multak emlékein, ez a jelszó most is: többet észszel, mint erővel.

LEVELEZÉS.

Sátorajaujhely. Pikula Ede, aki nem is olyan régen még vasuti munkás volt, de most (nem is tudjuk, kinek kegyelméből) krájlzeros lett, dacára annak, hogy már a vasuthoz semmi köze (és még kevesebb köze van a vasuti munkások szövetségéhez), ahol csak teheti szidalmazza és rágalmazza azt. Ez az ember, aki ugyszólván töletek és a ti filléretekből él, ahelyett, hogy hálás lenne, még rágalmaz is. *Kerüljétek* az üzletét, hadd érezze meg, hogy egy munkást vagy egy munkásszövetséget nem piszkolni, hanem becsülni kell.

Tiltakozó gyűlések.

Aradon március hó 31-én nyilvános tiltakozó vasutas-gyűlés volt, melyen a megjelent vasuti munkásság éles szavakkal tiltakozott a kereskedelmi miniszternek, az emlékiratunkra adott válasza, valamint az ankéten a két kiküldött munkástársunk ellen intézett durva, tendenciózus támadások ellen. A gyűlést 1/5 órakor az egybehívók nevé-

ben Csizmadia Sándor elvtárs nyitotta meg, ajánlatára elnöknek Mohai, jegyzőnek Hege-dius munkástársakat választották meg. A napirend két pontját Fürst Dezső munkástárs fejtegette. Meggyőző érvekkel bizonyította, hogy az új rendszer a vasuti munkásságra a várt boldogság helyett még rosszabb helyzetet, még súlyosabb rabságot teremtett.

Felhívta az aradi vasuti munkásokat, hogy a többi városok vasuti munkásainak példáját követve, fogjanak hozzá az osztálytudatos szervezkedéshez, mely az egyedüli eszköz arra, hogy ebből a nyomoruságos helyzetből kivezessen. Felhívta a vasuti munkások figyelmét arra, hogy csak akkor lehet biznunk a harc sikerében, ha a szociáldemokrata alapon szervezett munkássággal testvéri kezet fogva küzdenek a jövőért. Végül beterjeszti a következő határozati javaslatot, melyet a gyűlés nagy lelkesedéssel, egyhangulag elfogadott:

Határozati javaslat.

Az Aradon, 1907 március 31-én, a Millenium-szecsarnokban megtartott nyilvános vasutas-gyűlés kimondja: Hogy a kereskedelmi miniszternek a Vasuti Munkások Országos Szövetsége által benyújtott emlékiratra adott válasz nem hogy megnyugtató keltene, de a végsőig elkeseríti a vasuti munkások összességét. Hogy az ugynevezett vasutas ankétra kiküldött két munkástárs eljárását helyesli és velük szolidaritást vállal. Hogy az ankétozás és emlékiratozás helyett az osztálytudatos szervezkedés álláspontjára helyezkedve, a szociáldemokratikus alapon szervezett összmunkássággal testvéri kezet fogva fog küzdeni a munkásságnak a gazdasági és politikai elnyomatás aluli felszabadításáért.

Ezután Mohai munkástárs tartott lelkesítő beszédet a munkásokhoz, felhívja őket arra, hogy igyekezzenek minden egyes vasuti munkást szép szóval meggyőzni a szervezkedés fontosságáról.

Ezzel a gyűlés a legnagyobb rendben véget ért.

Jellemző az ottani hatóság törvénytisztelőtére, hogy egy külső szervezett munkástársunktól megtagadta a szólás jogát azzal, hogy az illető nem vasuti munkás, ami határozottan jog- és törvényellenes.

Hatvan. (Az ankét ellen.) A vasuti munkások országos szövetségének hatvani helyi csoportja március hó 10-én rendkívüli taggyűlést tartott, melyen V. M. O. Sz. piski helyi csoport átiratát tárgyalta és azt nagy lelkesedéssel magáévá tette, amiről értesítette a hatvani helyi csoport a piski helyi csoportot. A taggyűlés utasította a vezetőséget, hogy erről értesítse a központot, hogy ezirányban a legmesszebbmenő intézkedéseket tegye meg, és továbbá a taggyűlés bizalmat szavazott Kiss Miklós és Cservenka Miklós munkatársunknak az ankéten tanúsított magatartásáért. Együlésen a központ által kiküldött Hugyecz munkatárs ismertette az ankéten történeteket és a raktári munkások rossz helyzetét. Buzdította őket az erős összetartásra és hosszadalmasan ismertette a tagokkal a szövetség hasznát.

A betegsegélyző pénztár közgyűlése előtt.

Harmadszor van az idén alkalmunk a Máv. szervezett vasutasainak a betegpénztár közgyűlésén megjelenni és ott kar- és munkástársaik igazi érdekeit képviselni. Ha visszagondolunk a Máv. betegsegélyző pénztár közgyűlésére, amely nem volt egyéb, mint a fejbőlintó Jánosok összeszedett gyűlékezete és ha visszatekintünk a közgyűlésen a szervezett vasutasok első megjelenésére, bizonyos jóleső érzéssel kell visszagondolnunk az általunk tett haladásra.

Mennyi guny, micsoda kicsinyes lenézés és nevelés fogadta az első közgyűlésen a szervezett vasutasok közgyűlési kiküldöttjeit, akik elég bátrak voltak az évenként berendelt társaság kedélyességeit és fejbőlintásait megzavarni! A második közgyűlésen ugyanazon szervezett vasutasokat, akiket eddig kigunyoltak, akiket megvetettek, akiknek indítványaik és panaszai süket fülekre találtak, akiknek legjogosabb és legméltányosabb kívánságai a legridegebb vissza-

utasításban részesültek, ezeknek a szervezett vasutasoknak némely indítványa, a betegsegélyző pénztár nagy urinak makacs ellenzése dacára is elfogadtattak.

Ezen rövid idő alatti haladás a legfényesebb jele annak a hatalmas erőnek, amit a szervezett vasutasok elérni képesek az igazság megdönthetetlen erejével.

A múlt évi közgyűlésen a szervezett vasutasok közgyűlési kiküldöttjeinek indítványára fogadták el a betegbarca megszüntetését, az orvosi és gyógyszersegélynek a családtagnak 18 éves koráig való kiterjesztését és a táppénznek 75%-ra való felemelését.

Mindezeket közel egy éve határozta el a betegsegélyző pénztár kiküldött-közgyűlése, tehát az a testület, amely hivatva volna a betegsegélyző pénztár ügyeit mint legmagasabb forum intézni. De ha a kiküldött-közgyűlés valamit végez, akkor még a kereskedelmi miniszter is határoz. A múlt évi közgyűlés határozatából ezideig még csak a betegbarca rendszernek részben elsimitását és az ellátmányok kiterjesztését a családtagokra 18 éves korig rendelte el a miniszter, de a közgyűlés legvitalisabb határozatáról, a napibéres és napidíjas tagoknak a táppénzének 75%-ra való felemeléséről — mélysegesen hallgat a nagynevű, de kicsiny gondolkodású miniszter ur.

Közel nyolcvanezer ember nagyobb része képviselőtársaink határozatáról még csak tudomást se vesz a nemzeti kormány legnagyobb nevű minisztere. Negyvenezernél több munkásembernek legvitalisabb érdeke még arra sem érdemesítette a miniszter urat, hogy a hetenként az ő személyességének áldozó hivatalos lapban értesítse határozatáról az érdekelteket.

Négy titkár dolgozik ő exelleneiája mellett, egy államtitkár gondolkodik helyette és még sem volt ideje, hogy e nagyfontosságú kérdéssel foglalkozzék. Vagy ha foglalkozott és határozott, talán a Máv. igazgatóságának egyik elnökséget vesztett igazgató főkjában hever. Olyan félelmetes nyilván kiadni, mert a mostani szélvészidőben nem jó tüzzel játszani. Mindenesetre ez a szociálpolitika méltó az új kor fényes hírnevéhez.

Ilyen auspiciumok között készül a szervezett vasutas tábor ma már számottevő és hatalmas serege a betegpénztár harmadik közgyűlésére. Amilyen öntudatosan, nem törődve az első közgyűlésen akkor még a nagy számban lévő öntudatlanok lekicsinylésével és gunyával, épp úgy most, midőn a vasutasok nagyobb tömegét képviseli, éppen olyan szilárdan és harca készen intézi támadásait a betegpénztár ósdi és konzervatív szelleme és hatalma ellen. És amint már lépésről-lépésre engedtek a szűk körű felfogásból a betegpénztárt dirigáló hatalmasságok, épp úgy eljön az idő, hogy a szervezett vasutasok elvitathatlan jogai és kívánságai érvényesülni fognak önönmaga által fentartott intézményben.

Most pedig, közvetlen a közgyűlés előtt, ti szervezett öntudatos vasutasok, tegyétek meg azt a kötelességet, amivel önönmagatoknak és öntudatoknak tartoztok. Ne legyen mühely, ne legyen állomás, fűtőház, osztály-mérnökség vagy bármely szolgálati ág, ahol nem vér a ti véretek, a ti választottok legyen a kiküldött a közgyűlésre. Ne fogadjatok el, illetve utasítsák vissza minden hivatalos jelölést; mutassátok meg, hogy azon parányi jogot, amit az alapszabályok részletekre biztosít, azzal élni is tudtok. A gyávaságnak a szégyennel versenyt kellene táncolnia, hogyha ott, ahol szervezett vasutas van, nem szervezett vasutas jönne a betegpénztári kiküldött-közgyűlésre.

Szervezett vasutasok! A közgyűlés egyetlen alkalom, hogy jogaitokat érvényesíthetitek. Ezt az alkalmat fel kell használni, hogy még félő kartársainkat felvilágosítsuk, hogy e joguk szabad gyakorlásában őket semmiféle főnöki és szolgálati hatalom nem akadályozhatja. Ha megteszitek kötelességeiteket, ha a múlt évi haladáshoz képest, ismét oly

erővel jöttök fel a közgyűlésre, hiába nem hagyja jóvá vagy nem foglalkozik a felsőbb jóakarat a közgyűlés elfogadott határozataival, rövid idő alatt megmutathatjátok, hogy a betegpénztár a tagoké és nem az azt dirigáló uraké.

Készüljétek a választásokra!

A „hidegpénz”.

Hasábokat lehetne írni az 500.000 korona „hidegpénzről”. Azoknak kellett volna ezt t. i. kapniok, akik a nagy hidegben tulórákat töltöttek fárasztó munkában. Ez volt a rendeltetése. A valóságban azonban kerülő utakon olyanokhoz jutott, akik a hideggel csak annyit törődtek, hogy kályháikat jól befűtötték. A hidegpénz miatt még melege lesz a kormánynak. A vasutasok elégtelenségét ezzel nemhogy csillapították volna, hanem éppen az egyenlőtlen, sőt merjűk állítani, igazságtalan elosztása miatt az elégtelenséget csak fokozták. Az összeg különben nem is került teljesen kiosztásra. Egy nagyon tekintélyes része még tartalékban visszatartatott. Nem tudni, további borzaválók részére, avagy mi célra? Hogy kiknek mennyi jutott a hidegpénzből, azt illetőleg adatokkal szolgálhatunk, amelyek minden Demoszthenesznál ékebben beszélnek. A keleti pályaudvar 400 főnyi műszaki személyzete közül 40—50 ember kapott a hidegpénzből. De ne tessék gondolni, hogy talán a munkások voltak ilyen szerencsések. Dehogy! Mérnökök, művezetők, hivatalnokok stb., szóval olyanok, akik befűtött szobából nézték, hogy hány fok hideget mutat odakünn a hőmérő? A munkások közül a műszaknál mindössze 5 kocsiszító csoportvezető kapott 24—24 koronát. Kiutaltak azonkívül még két lámpistának is 15—15 koronát. Ezek azonban ezt már nem élvezhették. Még mielőtt a markukba nyomták volna, megszöktek a Máv.-tól. Nem győzték bevárni a jobb napok virradatát. A 15—15 koronát a többség az igazgatóság „rendelkezésére bocsátotta”. Hogy mért nem adták a másik 2 lámpistának, azt mi szegény halandók megérteni nem tudjuk.

Hogy még a hidegpénznél is protekcióra volt szükség és hogy volt protezsált egyén is, azt legjobban bizonyítja a kályhafűtésnél alkalmazott egyének esete. Ketten vannak. Mind a ketten egyforma terhes és nehéz munkát végeznek. Hidegpénzt azonban csak az egyik kapott. Az, amelyiknek kisebb családja van, amelyik a Máv.-nál rövidebb ideje áll szolgálatban, mint az a másik, aki semmit sem kapott. Ha a kocsimesterek esetét tekintjük, újra csak arra a konklúzióra jutunk, hogy részrehajlás történt a pénzek szétosztása körül. A kocsimesterek közül valamennyien kaptak, csak az nem, aki alantasai iránt a leghumánusabb. Negyvenöt koronát adtak annak a kocsimesternek, aki háromnegyed éven át nem volt szolgálatban és ha van is, egy lépést ki nem tesz a csarnokból. A légszesszabályozók közül 4 kapott csupán. A másik 4 nem volt ilyen „szerencsés” és üres kézzel távozhatott.

A Westing-lakatosok mind kaptak, kivéve kettőt, akik reggel 1/6-tól éjfélutáni 2 óráig dolgoztak a szabadban a Westingnél és hidalásnál.

De ha ez a kettő nem is kapott, azért kapott helyettük a villanytelepen alkalmazott 4000 koronás jövedelmi művezető 80 koronát.

Ugyanílyen jogon kapott egy műszaki nyilvántartási hivatalnok 70 koronát. Ez az ur lajstromozza a szabadjegyeket és a kivett 8 napi szabadságokat.

Érthető tehát, hogy amikor a szabadjegyek és szabadságok korlátozása miatt levezebb az illető teendője, hát akkor legalább külön díjazást kapjon.

A fékállító lakatosok nehéz, embertelen munkáját mindenki ismeri. Folytonos életveszély között ülnek a sineken, lábuk között a kerekek, derekuk a hóba süppedve. A nehéz vastuskó szinte odafagyott a kezük-

höz. Ezek közül egy sem kapott egy vörös garast sem.

De egy lakatost, akit baleset ért, ebből a hidegpénzből részesítettek *fájdalom pénzben*. Ily módon azután egy csapással két legyet vélték üthetőnek.

Igy osztogatták a hidegpénzt a keleti műszaknál. Egész halmoz visszaéléseknek jöttünk nyomára, hogy mily, igazán részrehajló módon részesítették az alkalmazottakat a miniszter „nemesszivi adományában”.

A vidékről épületes adatok érkeznek besorra. Ezekről egyik legközelebbi számunkban teszünk majd említést. És bizton tudjuk, hogy ezektől az adatoktól az illetékes fórumoknak — melegük lesz.

Elvegre is a hidegpénz feladata az volt, hogy fűthessenek vele. Hát alaposan befűtöttek vele.

INNEN-ONNAN.

† **IV. osztály a gyorsvonaton.** A Máv igazgatósága sok év óta töri a fejét azon, miként oldhatná meg az utazó közönség érdekében azt a nagyfontosságú kérdést, hogy gyorsvonaton azok a szegényebb utasok is utazhassanak, akiknek az erszénye a II. osztályu kocsikra kirótt viteldiynak az elviselésére nem tartalmaz megfelelő összegű pénzt.

E kérdést azzal gondolta az igazgatóság megoldhatóvá tenni, hogy a gyorsvonatokhoz III. osztályu kocsikat csatol. De e nagyfontosságú kérdés megoldásával az igazgatóság még a mai napig sem birt dílőre jutni, noha éveken át kísérletezett. Hogy milyen akadályok merültek fel mindezeideig, azt megállapítani nem kis feladat volna, már azért sem, mivel a terv gyakorlati megvalósíthatatlansága mellett még csak el nem fogadható érv sem hangzott elsoha. Hogy azonban semmi nehézségekbe nem ütközik és egy kis jóakarattal a Máv.-nál is lehetne valószínűsíteni, amellyel bizonyít az a körülmény, hogy vannak Magyarországon olyan vasutak, ahol a gyorsvonatokkal III. osztályu kocsik közlekednek anélkül, hogy a részvényesek érdekei ellen legcsekélyebb káros következménnyel járna.

Ami különben az egész dologban leginkább figyelemre méltó a Máv.-nál amíg, hogy a sok spekulációval nem lehetett megcsinálni azt, ami a közönségnek előnyére való lett volna, addig egész általánosságban úgy magától és főleg az utazóközönség nagy elégedetlenségére *rendszerre vált a Máv. gyorsvonatain a IV. osztályu utazás.*

A gyorsvonatok ugyanis a nagy forgalom emelkedése folytán oly zsúfoltak, hogy nemcsak a drága pénzzel megfizetett ülőhelyet nem kapják meg az utasok, de még az állva-utazás közben a tulszúfolt kocsikban minden pillanatban ki vannak téve az utasok annak a nem éppen kellemes mulatásnak is, hogy egyik a másiknak a legérzékenyebb tyukszemét tapossa le. Valamint fájdalom végig nézni, hogy az a szegény kalauz, aki a legrendesebb körülmények között is emberfeletti munkát végez, a tulszúfolt kocsik folyosóin áthaladva, hogy töri-zuzza magát, nem is szólván arról a sok szidalomról, amiből a türelmetlen utasok részéről igen bőven jut ki neki.

Mi, akik az igazgatóság, valamint a kormány részéről a személyzet iránt táplált jóindulatot ismerjük, hajlandók vagyunk a legmodernebb fizetésrendezésnek tekinteni a fentemlített testett és lelketlő gyötrelmeket.

De hát az utasok?

Az utasok nehéz, veritékkel keresett de jó fillérekkel fizetik meg az utazás díját, amiért joguk volna egy ülőhelyre. Ezt azonban csak a legszerencsésebb nyerheti el, aki elég idejében kerül a kocsiba, amíg minden hely elfoglalva nincs. A többi nyomoroghat, ha még oly hosszú is az utazása; meg kell elégednie jó pénzért azzal, hogy nincs hely. Vajjon mit szólna az igazgatóság, ha valamely utas, miután felinél kevesebbet kap abból, amihez megfizetett joga van, a kifizetett díjnak felét visszakövetelné?

Világos, hogy e jogos és igazságos kívánság elől a legridegebben elzárkózna.

Ha már megemlítettük, hogy miként utaztatja a Máv. a közönséget II. osztályu gyorsvonatu jegy árának a kifizetése mellett IV. osztályon, felemlítjük azt is, hogy azok részére, akik egy fillért sem fizetnek az utazásért, egész sereg kocsi van tartalékba helyezve és minden egyes ily utasnak

egy egész kocsi jut, még a mai kocsihiány mellett is.

Nézzük csak, vajjon mit fizet *Kossuth* a 70-es kocsiért vagy *Ludvig* a 104-ért? És a ranglétrán lejjebb menve, mind az a sok főfelügyelő, kiknek valamennyinek külön kocsija van és így e címen legalább 100 darab kocsi van a forgalomból kivonva, amire csak az őriási nagy kiadás van egy fillér haszon nélkül. Ha ezekben az urakban egy kis igazságszeretet volna, legalább amíg a kocsihiány és a nagy forgalom tart, meg kellene elégedniök egy szakaszával annak a nagy kényelemmel berendezett kocsinak és a többit átengedni a közforgalomnak. —y—y.

† **Kettészakadt kocsik.** Mult hó 30-án a rákosi rendező-pályaudvaron a 3064. számú tehervonat a 4. számú őrháznál eddig nem tudni hogyan, *kettészakadt és hat kocsi a lejtős pályán lefutott.* A pályán több teherkocsi állott és a hat elszabadult kocsi ezekkel *összeütközött.* A kocsik összetörttek, de vasuti alkalmazottaknak szerencsére nem történt bajuk.

† **Az amerikai vasuti sztrájk.** A „Daily Telegraph” newyorki jelentése szerint Rooseveltnök Knapp Mártont, az államközi bizottság elnökét és Meill Charlest felkérte, hogy utazzanak Csikágóba, hogy a vasuti alkalmazottak és a vasutigazgatóságok közötti ellentétek tárgyában interviáljanak. Ez idő szerint *5000 alkalmazott sztrájkol.* A vasutttársaságok *átlag 8 és 10 százalékos béremelést és 10 órai munkaidőt* ajánlottak, míg az alkalmazottak *12 százalékos béremelést és 9 órai munkaidőt követelnek.* A sztrájk következtében mintegy *95.000 mértőld hosszúságú vasuti hálózat forgalma szünetel.*

Később kelt londoni távirat szerint a nyugati vasutak vezetősége *mereven ellenzi* az alkalmazottak követelte 12 százalékos fizetésemelést. Minthogy a sztrájkoló ultimátuma csak pár napi határidőt hagy az elhatározáshoz, attól tartanak, hogy egész nyugaton *óriási vasuti sztrájk fog kitörni.*

† **Tehervonatra rohant gyorsvonat.** Rettenetes vasuti szerencsétlenség történt e hó 2-án éjjelkor a várnai pályatesten: a ruttkai vonat beleszaladt a reá várakozó zsolnai vonatra. A ruttkai vonat utasai közül az összeütközés következtében *kettő azonnal meghalt*, négy utas halálos tizenegy pedig súlyos sérüléseket szenvedett. Mind két vonatnak több kocsija összetörtött.

A budapesti személyvonattal igen sok amerikai kíváncsi jött s Ruttkáról különvonattal indítottak Oderbergbe a 14. számú rendes személyvonat után. Várnán tehervonat várakozott a különvonatra, melynek mozdonyvezetője azt az utasítást kapta, hogy csak a második vágányon szabad Várnába beindulnia, míg a tehervonat a harmadik vágányon állott. *Hibás váltóállítás következtében azonban a különvonat a harmadik vágányon futott be és összeütközött az ott álló tehervonattal.* Az összeütközés oly heves volt, hogy a két mozdony és a különvonat öt személyszállító kocsija, a podgyászkoicin kívül, összezuzódott.

Az összeütközésnél Zimmermann Vencel, Hagon Rozália és Kajdóczi mezei munkások *halálos sérüléseket szenvedtek.* Greves Róza és Greschner András súlyosan, sok utas és a két vonatvezető könnyebben sérült meg. Grevest és Greschnert a tescheni kórházba szállították. A szigorú vizsgálat folyamatban van, ma délelőtt már számos kikallgató történt.

Szerkesztői üzenetek.

Slófok. Legközelebb ugys ismertetni fogjuk az összes Dv. engedményeket, akkor benne lesznek a pályadöröket érdeklő dolgok is.

Többeknek. Csak a keresztnév cserélődött el. Az ujonnan megválasztott pártvezetőségi tag csakugyan a mi Cservenkánk.

Komáromi pályao. Az illetők még nem tagjai szervezetünknek, tehát címeikkel nem szolgálhatunk.

Több levélről és küldeményről a jövő számban.

Felelős szerkesztő: **Faragó Dezső.**

Laptulajdonos: **A magyar vasutas-szervezet**

Világosság könyvnyomda r.-t Budapest, Nyár-utca 1.

HIRDETÉSEK.

E rovat alatt közlétekért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

Kedvező alkalom!

4½ kiló (körülbelül 50 drb) pipere-zsappant csekély 6 korona árt, lilomtej, rozsaglycerin, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és gyöngyvirágokból szépen összeválogatva, küld postaután-étel Aufferberg József Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. sz.

Csoda történt!

legutóbb Budapesten, mely páratlan a maga nemében. Olyan csoda, amely messzetulszáryalt minden meglepetést. Egy ilyen csodát teremtett meg az

Országos Posztókititli Áruház

BUDAPEST,

VII/39, Rottenbiller-utca 4/A sz.

azzal, hogy csak 5 forintért szétküld egy férföltönyre elegendő (kabát, nadrág és mellényre) 3 méter finom posztót vagy kamarnszövetet, fekete, sötétkék, szürke vagy barna színben. Ezt a hihetetlen olcsó árt úgy lehetett megteremtteni, hogy egy posztógyáronak pénzre volt szüksége és minden készletét eladta neki olyan olcsón, hogy a vételár alig fedezte az előállítás költséget. Ajánljuk a t. olvasóknak, hogy tegyenek próbarendelést ezen szövetből. Megrendeléseket utánvét mellett eszközöl a fenti cég. — Mintákat a nagy forgalom és költség — — miatt nem küldhetnek. — —

Dóczy M.

Magyarország legnagyobb cipő-raktára Budapest, Rákóczi-ut 10. szám.

Legolcsóbb és legjobb bevásárlási forrás mindenféle cipőkben.

		Kor.
Férfi	Amerikai 1 cm. széles talppal	13.—
	Sevró vagy boxbőrűből	10.—
	Finom oroszlekkből	8.—
	fűzés, gombos vagy csipő	9.—
Női	(Sevró vagy boxbőrűből)	7.—
	Zerge- v. borjubőrűből	5.50
	(Sevró félcipő 7.— K. Zergébőrűből 5.50)	
	Képes árjegyzék ingyen.	

A jelenkor legjobb munkáöltönye!!

Idegen: Mit jelentsen ez a kép?
Vasutas: Ezek az emberek kipróbálják a Gutmann J. és Társa cég által gyártott híres „Columbia” és „Lassalle” nevű kék munkáöltönyöket, melyekért a cég kezeskedik, hogy háromszor hatan nem képesek széjjeltépni.

Idegen: Csodaszép! Micsoda más tulajdonsága van még ezen ruháknak?

Vasutas: Ezen öltönyök tartósság és ár tekintetében minden más gyártmányt jóval felülmúlnak, miért is két ízben aranyéremmel lettek kitüntetve, valódi indigó-kék festésű órnaszövésből duplán varrva készülnek és szabad. vasgombokkal vannak ellátva, melyek soha nem szakadnak le.

Idegen: Ugy képelem, hogy sokan vannak, akik e kitűnő gyártmányt utánazzák.

Vasutas: Ezt jól eltalálta, de aki csalódní nem akar, az nézze meg okvetlenül, vajjon rajta van-e a gombon a Gutmann J. és Társa cég neve; ha nincs rajta, akkor biztos lehet benne, hogy utánzott.

Idegen: És mi e jeles cégnek pontos címe?

Vasutas: E jeles cég pontos címe:

Gutmann J. és Társa

kalap- és férfidivat-áruház

Budapest, VII., Rákóczi-ut 16-20. sz.

Minták és árjegyzék kívánatra ingyen.